

Forfatter: Frederik Schyberg, 1905-1950

Titel: Udrag fra Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788

Citation: Frederik Schyberg, 1905-1950: "Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788", i *Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788*, Gyldendalske Boghandel, s. 415. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002058590-000-shoot-idm140619124701008.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Den store Teaterrejse - Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen 1788

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

340. Joseph Lange (1750—1829), hvis Navn Rosing allerede har nævnet blandt Ausschuss-Skuespillerne, havde oprindeligt villet være Maler, men var siden 1770 Burgteatrets Førsteelsker og, efter at Brockmann blev for tyk, dets førende Heltefremstiller. Hans Komediespil var hovedsagelig malerisk-plastisk betonet, med glansfulde ydre Linier, og han vakte første Gang Opmærksomhed ved virkningsfuld og dristig Kostumering (et ægte Harnisk som Malcolm i „Macbeth“). Rahbek, der i 1789 lærte ham nøje at kende og satte Pris paa ham som Menneske, har i Erindringerne (III 239—43. 259—60), men ogsaa i Dramaturg. Saml. (Femte Hæfte 84) givet en meget haard Vurdering af hans Spil som St. Albin i Diderots „Faderen“: „aldrig har jeg set mere Kunst anvendt paa at spille mere afskyeligt; det var det værste af høitragisk, pseudogallisk Carricatur“ etc. — men R. synes mere at tilskrive det „den afskyelige wienske Skole“ end Langes egne Fejl. Staffeldt giver en lignende, men mere indholdsrig Karakteristik: Lange er Wienerens Yndling .... Han har Talent, meget Talent. Men Wiener Manéren fordærver ham med sine Convulsioner. Han er Maler og lægger Spillet mere i Stillinger og Gebærder end i Mimik. Naar han er i Ro, er han god. I Udbruddene bliver han „vanvittig og epileptisk“. „ Han kan sige Giv mig et Glas Vand og Slæb ham til Døden med samme Emphase.“ Det virker latterligt. Det blidt rørende lykkes ham til Tider godt. Det stumme Spil synes under hans Værdighed. Naar han ikke taler, synes han som død. Naar han saa igen bryder ud, er det som en Gal. (Samlinger til Schack Staffeldts Levned. I 440—42). Men Staffeldt foretrækker L. for Fleck i Berlin, fordi han har ægte Værdighed og virker som en dannet Mand. Alt i alt synes det i hvert Fald misvisende, at Mantzius i sin Fremstilling af Wienerteatret under Joseph II overhovedet ikke nævner L.s Navn. — Rosing er interesseret i Langes Spil og giver en udførlig og interessant Beskrivelse af ham som Prinsen i „Emilia Galotti“, en af Preislers Glansroller, i hvilken R. foretrækker Lange. L., der først tog Afsked i s. 4161811. har i 1808 udgivet en kortfattet, fortræffelig Erindringsbog „Biographie des Joseph Lange, K. u. K. Hofschauspieler“ fuld af kloge Bemærkninger om Teaterkunstens ydre Sider, Kostumering, Belysningsteknik, Dekorationer etc., men ogsaa med nogle Studier over berømte Shakespeareskikkelser, han har spillet — Othello er hans Glansrolle — der viser ham som en ualmindelig velbegavet Skuespiller. Sine maleriske Interesser dyrkede L. ved Siden af Teatertjenesten, og vi skylder ham et helt Galleri af udtryksfulde Portrætter af hans Samtidige, ikke blot i Teatrets, men ogsaa i Musikkens Verden (Billeder S. 277. 287). L. var Mozarts Svoger, gift med Aloysia L., den berømte Sangerinde. Se Note 355.